

DAGSINS MEINING

Tingið til hús

Tingið skuldi í gjár fara til hús og fyrsta tingskeiðið hjá nýggju landsstýrissamgonguni er av, somuleiðis fyrstu 100 dagarnir. Tað má tí vera høvi at spyrja, hvussu gingist hefur hjá samgonguni. Tað er sjálv-sagt í so tíðliga at meta um politikkinn, men nakað bert tað tó til at siga um rikna politikkinn. Á uttan-rikispolitiska økinum tykist landsstýrið at hava havt hepnna hond, serstakliga við atliti at ES og við at seta eina nýggja trygdarpolitiska dagsskrá. Í sjálvstýris-málinum hevur verið sera friðarligt og tykjast allir flokkar innast inni at vera samdir við hugsjónina um breiðu tjóðskaparliga semjuna hjá smgonguni. Størsta málið hevur verið tann nýggja figgjarlógin. Samgongan legði út við enn fleiri sparingum, enn gamla samgonga longu frammanundan hevði mælt til við sínum figgjarlógaruppskoti.

Hesin sparipolitikkur stendst helst av ynski sam-gongunnar um ikki at hækka skattir og avgjöld. So hendi tað, at ein samd figgjarnevnd uttan um lands-stýrið mælti til uppaftur fleiri skerjingar. Hetta førði til fyrstu beinleiðis innanhýsis kreppuna í samgong-u-ni. Landsstýrismenn gjørdu vart við, at skerjingar-nar vóru so ógvusligar, at tær gingu út yvir tann politikk, ið teir høvdu sett sær fyri at reka við støði í samgonguskjalinum. Sum kunnugt kom til skarpskeringar og endin á hesum máli gjørdist tann, at figgjarnevndarlimir samgongunnar boygdu seg og upprunnliga uppskotið hjá Bárði Nielsen varð í ávísan mun samtykt.

Tað, sum hendi í figgjarnevndini, var áhugavert, tí tað var úrslit av eini sera áhugaverðari strategi hjá størra andstøuflokkinum. Hesin flokkur hevur rikið ein sera semjusøkjandi politikk, síðan nýggja samgongan tók við. Hesin politikkur hevur eydnast so væl, at andstøðan í stóran mun hevur sett politisku dagsskránna á løgtingi. Hetta kann tykjast ein demokratisk gongd. Hetta kann tykjast sum tann heilt breiða politiska semjan. Men í roynd og veru kundí hesin politikkur eisini skiljast sum ein roynd at spjaða samgonguna, við tað at landsstýrið ikki fekk sett politisku dagsskránna. Tað man vera hetta rákið, sum fekk samonguleiðarar at sláa bakk og steðga hesum rákinum. Sæð frá samgongusíðu var tað skilagott, serstakliga tí tær skerjingar, sum andstøðan hevði fingið figgjarnevndina at mæla til vóru ov ógvusligar. Eitt nú skuldi lærdi háskúli okkara, Fróðskaparsetrið steðgast í síni menningar-tilgongd. Nú kemur so eitt tíðaskeið, har landsstýris-samgongan veruliga skal vísa, hvat tað er hon vil. Tað fáa vit at siggja, tá lógmansrøðan og figgjar-lógaruppskotið fyri 2005 koma á borðið. Tað eru tó fleiri mál, bæði negativ og positiv fyri samgonguna, sum kunnu víðgerast her, men tey venda vit aftur til. Eitt nú er tað sera óheppið at skerja játtanir til Menningarstovuna og Oljufýrisiting, ið nettupp skulu fáa búskapinum fleiri bein at standa á.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@socialurin.fo blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov eirikur@socialurin.fo figgjarleiðari: Jákup Mørk jakup@socialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@socialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@socialurin.fo
Durita Simonsen durita@socialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@socialurin.fo
Finnbjørg Nattestad finnbjorg@socialurin.fo

VIÐMERKINGAR

Hetta er okkara land

Súsanna Holm

Hvussu ber tað, til at eitt gamalt fólk í Føroyum kann liggja í mánanstvis á Landssjúkrahúsinum og ongin frá heimstaðarkom-mununi spyr til hetta fólk-ið? Ongin áhugi er fyri tí hjá heimstaðarkommununi, ongin spyr eftir, hvussu veit við og um sjúklingurin kann fara heim aftur, kanska við eitt sindur meira av hjálp og stuðli, ella um so er at sjúklingurin ikki kann fara heim aftur, hvat síðani skal henda við hes-um gamla borgaranum. Sum avvarðandi er tað lætt at konstatera, at hvørt system arbeiðir í sínum lagi, hvør kommuna ar-beiðir í sínum lagi. System-ini: Heimarøktin, Lands-sjúkrahúsið, Ellisheim og Sambýli eru helst føst í køsum og onki flow er ígjøgnum systemið. Al-mannamálaráðið hevur ikki makt til at áleggja kommu-nalum stovnum krøv, alla-staðni sita upptøkunevndir ið hava evsta orðið at siga. Trupuleikar verða loystir ad hoc tvs. bert tann part-urin, sum á einum ísfjallið, stingur upp í sjónum og er so grellur, har ið familjan ger dundrandi røvrl, verður loystur. Alt annað, má man konstatera, hava starvsfólk og leiðslur innan endrækið ikki møguleika til loysa,

Eg trúgvi

ÚTGÁVA
Tíðindaskriv frá Heima-miðsionsforlagnum

Theodor Hansen hevur týtt bókina *Eg trúgvi* úr norsk-um eftir Carl Fr. Wisløff. Hesi stuttu trúarlæruni gevur Carl Fr. Wisløff eitt beinrakið svar, tá ið spurt verður: hvat er kristindóm-ur? Eftir Bibliuni og hinum luthersku játtanarskriftun-

um visir høvundurin á grundvøll trúarinnar, og hvat trúgvin ber í sær. Høvundurin sigur okkum, at kristindómur er ikki, sum best ber til, men trúgv á Jesus Kristus.

Bókin lýsir høvuðsevnini í kristnu trúgv okkara. Til dømis, at hin heilaga Skriftin er innblást, mynd-ugleika hennara, hin tri-einda Guð, skapan og

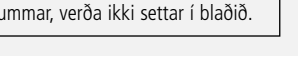
syndafall, Jesus Kristus – Guð og menniskja, frelsu-vegin, lóg og evangelium, náðievnini, trúboðan, hinar seinastu lutirnar. Tilfarið er einfalt og greitt og latið í lættan góðan málbúna.

Eg trúgvi er útkomin í mongum londum – í Noregi í 75000 eintøkum. Bókin er endurskøað og broytt fleiri ferðir. Í bókini er eisini ein lestrarætlan.

Carl Fr. Wisløff er kendur í mongum londum sum gudfrøðingur, kirkjufrá-søgumaður, prædikumaður og høvundur. Hann skarar fram úr sum kristin odda-máður við greiðari biblíu-trúgvvari áskoðan.

Bókin kann keypast frá Heimamissionsforlagnum og í bókhandlum runt um landið. Hon kostar kr. 169,00.

Lýsingar					
Freistir:	Tekstlýsingar	Storri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir	
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12	
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12	
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12	
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12	
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12	
Storri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettú freistir.					
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.					
Stødd:					
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarar er 4mm.					
Innsent tilfar					
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl- en ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.					

Hvat barnsliga avgerðin hjá FUR veruliga merkir

Agga Niclasen
attitude@niclasen.fsnet.co.uk

Við einum uppvaksandi ættarliði til reiðar at taka sær lógir, tykjast evrope-isku framtíðarvánirnar ser-liga bjartar. Ein vísdalig kanning við støði í 15 býum tvørturígjøgnum Ev-ropu sigur nevnliga, at børn borin í heim síðani 1985, "sólskinsunglingar" at navni, eru sosialt vit-bundnari, politiskt virknari, minni sosialistisk og ka-pitalistisk, væl meira tolynt og leys frá forðomum og, í síni heild, meira liberal enn líkasæla og ófantaliga "kynslóð X", sum gekk undan teimum.

Meðani ein unglingi evn-aður av ónossliga, anti-intellektuella Kurt Cobain-ættarliðnum brúkti bróður-partin av degnum uppá at koma fram á nýggjar hættir at sleppa undan at vaska og hugsa, vil ein sólskins-unglingi—kringaður av

fjølbroyttum hugburði og, sum fylgju, flokjasligari stoðutakan—søkja ábyrg-ing. Teir elsa ES. Brýggja seg um mannarettindi og altjóða lögfrøði. Teir vilja lætta um hjá menningar-londum við at koma skuld-ini til lívs. Og so eru teir eisini umhvørvisvítandi.

Og sólskinsunglingarnir, í mun til formannin fyri KFUM-skótarnar í Føroy-um, Trygvi Sigurðsson, eru ikki plágaðir og stýrdir av ótta og andstygð fyri øllum fremmandaliga "nýggjum". Nei, sólskinsunglingarnir trúgva ikki bara uppá frian flutning av vørum, tænast-um og kapitali, men eisini fólkí. Og, meira beinrakið, eiheldur høvdu teir verð-barnsliga bangnir fyri sam-kyndum og einum full-komiliga skynsamiligum og, ynski at gerast partur av FUR. Kortini, hetta er mál-inum óviðkomandi, við tað at felagið hjá samkyndum í Føroyum longu var stillað inn av starvsstjórnini; og hetta er væl tí at starvs-stjórnin hjá FUR var komin til ta niðurstøðu, at øll krøv eru lokin fyri limaskap í Føroya ungdomsráð... bara hjá nokrum óliberalum homofobum at havna heim-iláðu umsóknini.

Tað er so lætt at grund-geva fyri hví felagið Frið-arbogin [sic] – hvat er tað við føroyingum og nevnum – eigur at vera partur av FUR. Kortini, hetta er mál-inum óviðkomandi, við tað at felagið hjá samkyndum í Føroyum longu var stillað inn av starvsstjórnini; og hetta er væl tí at starvs-stjórnin hjá FUR var komin til ta niðurstøðu, at øll krøv eru lokin fyri limaskap í Føroya ungdomsráð... bara hjá nokrum óliberalum homofobum at havna heim-iláðu umsóknini.

Men, eg visti tað altíð! Avgørðin hjá FUR ikki at loyva felagið fyri samkynd í Føroyum innliman í

henda, eftir øllum at døma, óliberala felagsskap kann ikki annað enn vátta minar forðomar um eitt nú grønar skótar: at teir altíð hava verið ótolandi barnsligir. Og, eftir slíkan barnsligan atburð, er tað tá nakað und-ur í, er tað tá tilvildarleikur, at meðani vit, "teir gulu", surraðu, spældu "teir grønu" – KFUM-skótarnir hinumegin áнна – pikk?

Jú, har vóru aðrir felags-skapir – 14 ímóti 4, ið at-kvøddu ímóti at Friðar-bogin skuldi gerast FUR-limur við tí annars skilvísa úrsliti, at umsóknin fall. So, hví velji eg KFUM-skótar-nar burturúr? Tí at eg var "gulur"? Kanska, men fyrst og fremst tí at hvor atkvøða má átaka sær ábyrging og at eg í hesum sambandi var vitni til ta mest anti-in-ellektuella, ja, barnsligu "grundgevingina" aftanfyrí hesa sigandi avgerð: "Tað einasta vit kenna til Friðar-bogan er, at tað er felagið fyri samkynd (Trygvi Sig-urðsson við Eyðgerð Kruse, Dimmalætting)".

Sum er, vissuliga, tað sama sum at siga: "Tað einasta vit kenna til Bróðrasam-komuna er, at tað er felagið fyri baptistar". Ella: "Tað einasta vit kenna til TB er, at tað er felagið fyri fót-bóltspeðlarar í Tvøroyri". Ella, og aftaná at hava góð-tikið sín býttleika: "Tað einasta vit kenna til Skóta-líð Sigmunds Brestissonar er, at tað er eitt felag fyri, ja, ø, ja-ja, ókeypis meðni, skótar... for hundans!" Júst so, hr. vera sær sjálvum nóg mikið-Sigurðsson, gott klárað... fyri skótar. Og skótar spæla sjálvandi ikki pikk, men surra. Og samkynd spæla sjálvandi ikki – ókeypis, eg viðgangi, vánaligt orðaval – pikk, men, um teirra minniluta-støðu, arbeiða vegna oktum kunningararbeiði, meira snámillum vírðing, minni sundurgreining, at vera meira hugað at hugsa fyri okkum sjálvi og, tað kritiska punktið, at vera meira opin mótvegis seksu-aliteti. Var hatta nú so torført, hr. Sigurðsson?

Gaman í, formaðurin fyri KFUM-skótarnar í Føroy-um skoytti komandi uppí áðurnevnd "grundgeving": "Felag okkara er grundað á tey kristligu sjónarmiðini og vit arbeiða útfra tí kristnu siðalæruni". Men slíkar "grundgeving-ar" eru eyðvitað bara bi-lagðar andaliga endur-føddum mummureyvum at gera sær dælt av, tá ið van-ligur intellektualitetur og bibliutýðing eru í uppsitri. Samanumtikið var alto

VIÐMERKINGAR

asta líkasælu.

Í eini grein í Sosialinum á valdegnum í ár helt Kári á Røgvi fyri, at vit høvdu tosað í so nógv um tey sam-kyndu uppundir valstriðið. Tvætt! Ikki einans eru livikor og rættindi hjá teim samkyndu umráðandi í sjálvum sær, men vil so sanniliga eisini virka sum eitt rimmar ávisi fyri – í hesum føri – floksins grundliggiandi moral. Nú eri eg tibetur ikki serkonur í lögfrøði, men politikki, og einhvøi lóggáva skuldi helst verið ein akkumulerað in fyri ikki at loyva Frið-arboganum innliman skuldi tá verið orsakað av sjálvum navninum.

Men avgerðin hjá Føroya ungdomsráð ikki at loyva felagnum fyri samkynd inn í hitan ber sjálvandi prógv um eina, ikki bara homo-fobiska, men undirliggjandi tornæma tjóð soleiðis sum ein órvøgdur stórir partur av tess íbúgvum skúgvat til víks einhvønn mannsmø-andi progressivitet; eitt etos, menniskjasiligt fram-tak, liberalt-sinnað lond í veruligari menning aðra-mæta hviluleyst royna at betra.

Eitt er, at henda gamals-liga atgonga, at alt, sum fyriferst uttanfyri okkara "serstøku" tjóð ikki kemur okkum við, sambært grundreglu, er skeiv. Men um okkara afturhaldandi støðu til millum annað samkynd, men so sanniliga eisini fólkaínnflytan dragna vit afturft í torvinum á at vera á "skerandi kantinum" so at, sum land, vera ført fyri at taka á seg umskifti. Óg talan er alto

sum fyriferst uttanfyri okkara "serstøku" tjóð ikki kemur okkum við, sambært grundreglu, er skeiv. Men um okkara afturhaldandi støðu til millum annað samkynd, men so sanniliga eisini fólkaínnflytan dragna vit afturft í torvinum á at vera á "skerandi kantinum" so at, sum land, vera ført fyri at taka á seg umskifti. Óg talan er alto

sum fyriferst uttanfyri okkara "serstøku" tjóð ikki kemur okkum við, sambært grundreglu, er skeiv. Men um okkara afturhaldandi støðu til millum annað samkynd, men so sanniliga eisini fólkaínnflytan dragna vit afturft í torvinum á at vera á "skerandi kantinum" so at, sum land, vera ført fyri at taka á seg umskifti. Óg talan er alto

Hvat hendir nú?

Kári P. Højgaard
løgtingsmaður

Í grein á portalinum skrivar Áki Bertholdsen áhugaverda grein undir yvirskriftini: **Loysti seg hjá Bjarna Djurholm at hava tol.**

Í greininí støðgaði eg á við hetta brotið.

Somuleiðis kann hugs-ast, at nevndin fær til uppgávu at gera met-ingar um, antin tað kann verða til gagns fyri sam-felagið at skapa karmar fyri størtrakstrargørðum í miðstaðarøkinum t.d. bíliga mjólkaframleiðslu, sum skal kunna bera seg uttan stuðul frá tí al-menna.

Fyrsta treytin fyri at hesin tainytr verður veru-leiki er, at garðarnir ikki gerast meira skuldar-bundnir og at mjólkar-kvoturnar verða avtiknar við friari kapping.

Tað sum nú hoyrist er, at mjólkakvotur verða handlaðar fyri stórar upphæddir. Um garðar skulu gjalda rentur og avdrátt av lánum til keyp av mjólkakvotum, á sama hátt sum við keyp og sølu av fiskidøgum, kunnu vit gloyma alt um bíliga mjólk og minkandi stuðul.

Bert umleið 10% av jørðini her á landi er dyrkað. Tað átti at verið skylda hjá teimum sum hava trøð ella festi, at dyrkaða jørðin var nýtt sum bit ella bleiv slíin einaferð um árið, so hon ikki aftur verður til haga av vanrøkt; hesa vírðing skylda vit forfedrum okkara. Talan er eisini um stórar nøgdir av strá-fóðri, sum verða inn-fluttar.

Tað má vera pláss fyri áhuga, partvís ríknum og fullríknum brúkum. Bíða verður í spenn-ingi eftir næsta leiki.

frøðital átti at fingið okkum niður á knø og homofobar at skammast.) Og "bøssi" er enn ein handahóvsháð millum ung.

Her er ikki bert talan um nakrar fáar hálvvaksnar dreingir, ið plága og gera seg inn á samkynd børn. Hetta er partur av eini djúpn-ari og inntonktri mentan-arhomofobi—sum, nú eg kortini komi tyszjandi, sjálv-andi einki sum helst hevur við bibliutýðing at gera—eggjað til og vitleyst pro-moverað av, ja, tey kalla seg vaksin, og tessvegna áttu at vítað betri.

Homofobiska niðurbrot-ingin í Føroyum fer at taka langa tíð. Men arbeiðslagið er beint framfyrí: homo-fobar muga konfronterast við tí epidemiska sjálv-haturi, teir birta uppundir, í skúlum, á arbeiðsplássum

Í útoyggi og á smá-plássum er landbúnað-urin í serstöðu og eigur landsmyndugleikin at taka hetta til eftirtektar. Her eiga alternativir møguleikar at kannast og stuðul veitast til verk-ætlanir, ið kunnu gera okkum meira sjálvbjarg-nar við kjøti og landbún-aðarvørum. Her er jørðin og tað ið kann fáast av henni nærum einasti inntøkumøguleiki.

Annars fegnist eg um ætlaninar at seta eina nevnd við breiðari um-bøðan at stinga út í kortið og gera uppskot um, hvussu landbúnaðurin skal skipast framvivr.

Fegnist somuleiðis um, at landstýrismaðurin hevur tikið nógvavur teimum víðmerkingum, Sjálvstýrisflokkurin hevur havt til uppskotini, við í sínar framtíðarvisi-ónir. Tað er rætt at kanna fyrimunir og vansar av at selja smærru festini, um smáfestarar og traðarfólk skulu fáa møguleikan at keypa síni brúk.

Tað má vera pláss fyri áhuga, partvís ríknum og fullríknum brúkum. Bíða verður í spenn-ingi eftir næsta leiki.

og í fjølmiðlum.

Fyrst tá, og við eini pro-aktivari hendurnar burtur-latgongu mótvegis okkara liberalu "sólskinsungling-um" til reiðar at taka sær lógir, gongur dreymurin einar progressivar Føroyar út. Nemið ikki við, til-konna fólk!

Ímeðan eiga vit at flyta burtur hasar 1,1 millión-irnar í donskum pening, sum, sambært løgtingslóg nr. 34 frá 23. apríl 1999, Føroya ungdomsráð fær frá spf. Ítróttarvædding, yvir í, nei, ikki Friðarbogin, men til anti-homofobiska upp-lýsing yvirhøvur. Men "hesuferð" – í mun til at-ferðsmynstrið hjá for-manninum fyri KFUM-skótarnar í Føroyum—við grundgeving: homofobi... ella tornæmi!